

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ
РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - София

София 1090, ул."Аксаков" №14,

факс:02/987 65 92

e-mail: rugsofia@nug.bg

Изх.

София, .07.2014 год.

ИНФОРМАЦИЯ ИНФОРМАЦИЯ

Относно : Прилагане на Регламент (ЕС) № 995/2010

От 3 март 2013 година започна прилагането на Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал. Компетентен орган по прилагането на регламента е Изпълнителната агенция по горите /ИАГ/ и във връзка с прилагането му за ИАГ и неговите структури възникват някои нови задължения и отговорности, извън действащите до сега по Закона за горите /ЗГ/. След 3 март 2013 година ИАГ има правомощия да извършва проверки върху лица и организации, които до настоящия момент не са били предмет на контрол от наша страна. Ще бъдат проверявани редица нови търговски субекти, включително вносителите на дървесина и продукти от дървесина, в това число на мебели, хартия, площи от дървесни частици и др. Предмет на проверки ще бъдат и оператори, които пускат на пазара дървесина, добита от национални паркове и други защитени територии, земеделски територии, урбанизирани територии и т.н. Новия регламент не въвежда граничен контрол и не засяга износа на дървесина и продукти от дървесина. Във връзка с прилагането на регламента е необходимо да спазвате следните указания :

1. Основния контрол, който ще бъде осъществен е върху търговските субекти, които попадат под дефиницията „оператори“ по смисъла на регламента. Операторите в България са три типа :

а) лицата закупили дървесина на корен в България;

б) лицата, собственици на гори или с гори предоставени им за управление, продаващи дървесина в България от временен склад за първи път;

в) вносителите на дървесина и дървесни продукти, включени в приложението към регламента.

Останалите търговци на дървесина или продукти от дървесина /които не са оператори по смисъла на регламента/ имат задължението да са в състояние да посочат операторите или търговците, които са им доставили дървения материал и изделията от дървен материал, и когато е възможно /в случаи на реализация на продукта/ - търговците, на които са доставили дървен материал и изделия от дървен материал. С други думи да осигурят възможността дървесината и продуктите от дървесина да бъдат проследени от кого са закупени и на кого са продадени.

Проверки на операторите ще бъдат извършвани от служителите на ИАГ и РДГ. При осъществяването на проверките е необходимо да бъдат спазвани следните общи изисквания :

- проверките да се документират и провеждат по определена документирани процедури;

- документите от проверката /протокол, предоставени от оператора документи, допълнително изискани такива и т. н. / се съхраняват минимум 5 години;

- проверките могат да се осъществяват както в сградата на компанията предмет на проверка, така и на място /на терен/;

- проверките на случаен принцип, по план след оценка на риска, както и по сигнал;

- проверката на операторите задължително включва преглед на системата за надлежна проверка.

При системата за надлежна проверка (17) от Регламент 995/2010 г. включва три елемента: достъп до информация, оценка на риска и ограничаване на установения риск. Въз основа на тази информация операторите следва да направят оценка на риска. Когато бъде установлен риск, операторите следва да ограничат този риск, с цел да се предотврати пускането на незаконно добит дървен материал и на изделия от такъв дървен материал на вътрешния пазар.

III. В случай, че пазарният субект е оператор, е необходимо да се определи от кой от трите типа е - а), б) или в).

IV. Ако проверката установи, че операторът е от първите два вида а) и б), следва да се подхodi, съобразно дадените указания в т. 2 ред за този тип оператори. Т.е. необходимо е оператора да представи доказателствата, че дървесината е добита съобразно българското законодателство /ЗГ, ЗЗТ, ЗОСИ, ЗУТ/. За дървесината, добита от горските територии, проверяващите е достатъчно да извършат обичайните проверки за законосъобразност на добива. Операторите са длъжни да могат да представят информационния елемент /с указаното съдържание/ за всяка доставка.

V. В случай, че операторът е от тип в) се налага по-задълбочена проверка върху системата за надлежна проверка и включва :

А). Проверка на информационния елемент от системата, с реквизитите указанi по-горе в т. 3. В случай, че представените документи от оператора не са на български език или на достъпен за проверяващите такъв, може да бъде изискано от оператора да приеме коригиращи действия, с които да осигури нормалното протичане на проверката, включително превод на документи. Задължение на оператора е да представи пред компетентния орган своята система за надлежна проверка. Операторът е длъжен да окаже необходимото съдействие за да улесни провеждането на проверката, както по отношение достъпа до помещениета, така и по отношение предоставянето на документи и данни.

Б). Проверка на процедурите за оценка на риска. В рамките на процедурите за оценка на риска се взема предвид информацията, посочена в информационния елемент на системата, както и съответните критерии за оценка на риска, включително:

- коя е страната, в която е добита дървесината и тази страна какъв индекс за възприятие на корупция има според Transparency International /документи издадени от страна с CPI > 3 в голяма степен гарантират надежност на издаваните документи/; страната може и да бъде оценявана съобразно индекса за човешко развитие на ООН, като страни с „много висок" и „висок" ИЧР могат да бъдат приети за надеждни по отношение на представяните документи;

- как е осигурено съответствието с приложимото законодателство в съответната страна на дърводобив; включени ли са системи за сертифициране или други проверени системи на трети лица /вкл. мониторингови организации/, при които се оценява съответствието с приложимото законодателство; документите издадени ли са от орган в страната, който може да бъде определен като надежден;

- конкретни дървесни видове предмет ли са на незаконен добив в тази страна;

- широко разпространен ли е на незаконния дърводобив или незаконните практики в държавата на дърводобив и/или поднационален регион на дърводобив, в който е добит дървеният материал,

- има ли в страната на дърводобив /или в поднационалния регион/ въоръжен конфликт, който може да възпрепятства прилагането на законодателната рамка и да благоприятства незаконния дърводобив;

- страната на добив има ли санкции, наложени от Съвета за сигурност на ООН или Съвета на Европейския съюз по отношение на вноса или износа на дървен материал;

- има ли по веригата за доставка компания, която е свързвана с незаконни практики, като информацията може да е както официална, така и от съобщения в медиите; компанията доставчик познато име ли е и с каква репутация се ползва;

- каква е сложността на веригата на доставка на дървен материал и на изделия от дървен материал, като сложността се определя не от нейната дължина, а от възможността да се осигури проследяемост по цялата дължина /има ли неясни звена по веригата/.

В) Когато рискът, установлен от оператора в хода на процедурите за оценка на риска /и при проверка от страна на компетентния орган/, е установлен като незначителен, операторът може да не приема допълнителни мерки за неговото намаляване. При прилагането на системата си за надлежна проверка, операторите трябва да са в състояние да демонстрират как събраната информация е проверена въз основа на критериите за риска, как е взето решение относно мерките за намаляване на риска и как операторът е определил степента на риска.

Ако след процедурите за оценка за риска, същият е установлен като съществен /не е пренебрежим/ операторът е длъжен да приеме някой от следните действия : изискване на допълнителни документи от доставчика, особено ако някои липсват; съставяне на план за действие, с който да се подобри веригата за доставки; извършване на оценка /самооценка или външен одит/ на цялата верига за доставка; смяна на доставките - смяна на продукта, дървесния вид, страната на произход или на доставчика; изискване от доставчика да премине към по- надеждни методи за

Като основа на системата за надлежна проверка може да се използват съществуващите съгласно националното законодателство системи за контрол, както и всеки доброволен механизъм за надзор, който отговоря на изискванията на регламента. Прилагането на системата за надлежна проверка е систематично, а не за всяка доставка. Системата е насочена към проверки най-малко веднъж в рамките на 12 месеца към вид продукт от конкретен доставчик, независимо от броя на отделните доставки, получени през този период, при условие, че всички характеристики на продукта остават непроменени, включително дървесен вид и място на добив. От друга страна, информационната част от системата се прилага за всяка една отделна доставка. Доставката се определя със следните няколко характеристики : пусната е на вътрешния пазар в държава - членка на ЕС; осъществена е за пръв път; продуктът е за дистрибуция или употреба в процеса на търговска дейност; стоката е доставена срещу заплащане или безплатно.

2. За операторите от първите два вида /под точки **а)** и **б)**, е необходимо да бъде доказано, че дървесината, предмет на пускането на пазара, е добита в съответствие с изискванията на българското законодателство. И за двата случая продукта, предмет на проверката, е само необработен дървен материал. За всички оператори остава в сила задължението да имат система за надлежна проверка, като първата част от системата /информационния елемент/ е задължителна за всяка доставка.

Информационната част за тези два типа оператори съдържа следните реквизити :

- описание, включително търговското наименование на асортимента дървесина, обичайното наименование на дървесния вид и, когато е приложимо, неговото пълно научно наименование;
- местонахождение на региона, в който дървеният материал е добит /изразено с наличната информация от позволителното за сеч - отдел, подотдел, имот, землище, община и т.н., или информация от документите по другите закони/;
- количество (изразено в обем, тегло или брой единици);
- наименование и адрес на доставчика на съответния оператор /в случаи **а)** на собственика на гората, а в случай **б)** доставчика и оператора са едно и също лице/;
- наименование и адрес на търговеца /ако дървесината е реализирана на пазара/, на когото са доставени дървеният материал и изделията от дървен материал /тази информация се съдържа в превозния билет или документацията за продажбата на дървесината/;
- друга информация, включително документи, доказващи съобразността на извършения добив на тези дървени материали с действащото законодателство - позволително за сеч, разрешителни документи за добива по другите закони, превозен билет, дневник за постъпилия материал и др.

3. Операторите от третия тип **в)** - вносители на обла дървесина и продукти от дървесина от страни извън ЕС, са предмет на проверки, които не са предвидени по досега действащата нормативна база. Основното задължение за компетентния орган и тук е да се провери системата за надлежна проверка, ползвана от оператора, с нейните три елемента - информационен, оценка на риска и мерки предвидени за намаляване на риска. Информационната част, която ще бъде проверявана при тези оператори, е аналогична с тази при другите два типа оператори и задължително включва:

- описание, включително търговското наименование и вида изделие, както и обичайното наименование на дървесния вид и, когато е приложимо, неговото пълно научно наименование;
- държава на дърводобив, и когато е приложимо поднационален регион, в който дървеният материал е добит, както и евентуално концесията за дърводобив; -количество (изразено в обем, тегло или брой единици);
- наименование и адрес на доставчика на съответния оператор;
- наименование и адрес на търговеца /ако дървесината е реализирана на пазара/, на когото са доставени дървеният материал и изделията от дървен материал;
- документи или друга информация, посочваща съответствието на този дървен материал и на тези изделия от дървен материал с приложимото законодателство.

4. Осъществяването на проверките е необходимо да бъде в следната последователност:

I . Установяване дали субекта е оператор или търговец, съобразно дадените в т. 1 критерии и определения, както и приложеното Ръководство.

II. В случай, че лицето, предмет на проверката, е търговец - следва да се определи дали са изпълнени изискванията за проследяемост на дървесината. Търговецът следва да е в състояние да посочи само от кой оператор или търговец е закупил облия дървен материал или изделията от объл дървен материал. Ако е възможно /ако е реализиран продукта/ търговецът следва да посочи и на кой следващ търговец е доставил дървесината или продуктите от дървесина /независимо дали с или без допълнителна преработка/.

гарантиране на законния произход /възможно е чрез сертифициране или да участие в схеми за верификации от трета страна, СоС и др /;

5. Когато в резултат на проверки се установят пропуски, компетентните органи могат да направят искане за приемане на коригиращи действия от страна на оператора. В допълнение към това, в зависимост от характера на установените пропуски проверяващия орган може да приеме незабавни временни мерки, включващи глоби, изземване на дървен материал и на изделия от дървен материал или забрана на предлагането на пазара на дървен материал и изделия от дървен материал. Предвид недостатъчната подготвеност за прилагането на този регламент към момента, както от страна на компетентния орган, така и от страна на операторите и търговците, тези крайни мерки /глоби, изземване и забрана за предлагане/ следва да се прилагат в краен случай и след одобрение от страна на директора на РДГ. Предвидените санкции следва да са ефективни, съразмерни и възпиращи и могат да включват глоби, пропорционални на нанесените вреди с постепенно увеличаване на размера им в случай на повтарящо се нарушение. В член 271, ал. 2 от Закона за горите /ЗГ/ е определен размера на глобите за нарушения на регламента - от 50 до 3000 лв., съответно имуществена санкция от 100 до 5000 лв., ако не е предвидено по – тежко наказание, като размера на глобите по този ред е съизмерим с размера им на другите нарушения на ЗГ.

Подробна информация за Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година, можете да намерите на адрес: www.iag.bg

ИНЖ. РОСЕН ПОПСАВОВ

Директор на Регионална дирекция по горите - София

ББ/НГ/РС